

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Ingrid Domberg

Sammanträdesdatum
2025-05-26

FöredragningsPM
Dnr: 25RS2495

Organ
Regionstyrelsens arbetsutskott

Fördelning av statsbidrag till regionerna för att stärka och utveckla primärvårdens arbete med psykisk ohälsa

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta

att fördela statsbidraget för att stärka och utveckla primärvårdens arbete med psykisk ohälsa för innevarande och kommande år till regionstyrelsen Hälsovalsenheten för att genomföra åtgärder som omfattar samtliga vårdcentraler i Örebro län

Sammanfattning

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att betala ut 496 miljoner kronor till regionerna för att stärka och utveckla primärvårdens arbete med psykisk ohälsa. För Region Örebro läns del innebär det 14,5 miljoner kronor. Statsbidraget föreslås fördelas till Hälsovalsenheten, som lyder under regionstyrelsen, för att koordinera åtgärder som är i linje med socialstyrelsens målbild. Inledningsvis planeras utbildningsinsatser för att lyfta kunskapsnivån kring psykisk ohälsa vilka ska erbjudas medarbetare på samtliga vårdcentraler i länet. Därtill ska medel fördelas utifrån antal listade för att respektive vårdcentral ska kunna göra förstärkningar av lämpliga resurser som krävs i arbetet med psykisk ohälsa. Användningen av statsbidraget ska återrapporteras till Hälsovalsenheten som sedan ska göra en återrapportering från regionen till Socialstyrelsen efter årets slut.

Ärendebeskrivning

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att betala ut 496 miljoner kronor till regionerna för att stärka och utveckla primärvårdens arbete med psykisk ohälsa.

I den pågående omställningen av hälso- och sjukvården till en god och nära vård är reformeringen av primärvården en central del. Omställningen till

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Ingrid Domberg

Sammanträdesdatum
2025-05-26

FöredragningsPM
Dnr: 25RS2495

primärvården som nav i hälso- och sjukvårdssystemet syftar till en mer tillgänglig, sammanhållen och effektiv vård där primärvården ska kunna erbjuda ett kvalificerat och personcentrerat omhändertagande av såväl fysiska som psykiska vårdbehov genom hela livet. Enligt flera utredningar och rapporter finns fortsatt stora utvecklingsbehov när det gäller primärvårdens arbete med psykisk ohälsa, vilket bland annat har beskrivits av utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård i betänkandet God och nära vård – Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6).

Som följd av förslagen i betänkandet har regeringen gett Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra insatser för att främja, stödja och följa omställningen till en god och nära vård för att förbättra primärvårdens omhändertagande av psykisk ohälsa (S2022/02309). Inom ramen för uppdraget har Socialstyrelsen presenterat en målbild för hur omhändertagandet av personer med psykisk ohälsa bör gå till på vårdcentralerna. Målbilden, som utgår från förslagen i ovan nämnda betänkande, innehåller ett antal principer för arbetet med psykisk ohälsa på vårdcentralerna, som ska bidra till att skapa förutsättningar för samsyn och ett jämlikt omhändertagande i hela landet vid psykisk ohälsa.

Satsningen är ett led i att säkerställa en god vårdkapacitet med fokus på psykisk ohälsa och skapa förutsättningar för att barn och unga, vuxna och äldre med psykisk ohälsa får god vård i rätt tid och på rätt vårdnivå. Mot bakgrund av en ökande psykisk ohälsa bland barn och unga och vuxna i arbetsför ålder, inbegripet ett ökat antal sjukskrivningar i psykiatriska diagnoser, inriktas satsningen på den regionala primärvården. Med en utbyggd regional primärvård med bättre kontinuitet och samverkan med andra delar av systemet, såsom den kommunala hälso- och sjukvården, kan specialiserad psykiatrisk vård i högre grad undvikas och användas mer effektivt.

Medlen ska, baserat på regionernas behov, användas för att säkerställa att primärvården ska kunna omhänderta psykiska vårdbehov hos såväl barn och unga som vuxna och äldre personer. Detta till exempel genom att uppmärksamma psykisk ohälsa i förfrågningsunderlag som rör primärvården, utveckla stegvisa vårdmodeller vid psykisk ohälsa samt stärka kompetens och anpassad bemanning, inbegripet ett tvärprofessionellt teamarbete. Det kan också handla om insatser för att utveckla tillgången till samtalsstöd, i synnerhet genom psykologisk behandling, stärka uppföljningen av somatisk hälsa hos personer med psykisk ohälsa och psykisk funktionsnedsättning, utveckla samverkan med bl.a. den specialiserade vården och den kommunala hälso- och sjukvården samt uppmärksamma behoven hos anhöriga, närstående och efterlevande. Vidare kan insatser avseende sjukskrivning i psykiatriska

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Ingrid Domberg

Sammanträdesdatum
2025-05-26

FöredragningsPM
Dnr: 25RS2495

diagnoser och återgång i arbete, inbegripet en utvecklad samverkan med berörda aktörer i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen, däribland arbetsgivare, inbegripas. Insatserna bör integreras inom ramen för den övergripande omställningen till en god och nära vård med fokus på primärvården. Vidare ska jämställdhetsperspektivet, särskilt det jämställdhetspolitiska delmålet om jämställd hälsa, barnrättsperspektivet och funktionshindersperspektivet beaktas.

I Region Örebro län är det Hälsovalsenheten, som lyder under regionstyrelsen, som betalar ut ersättningar till vårdcentralerna. Statsbidraget föreslås därför fördelas till Hälsovalsenheten för att koordinera åtgärder som är i linje med Socialstyrelsens målbild. Inledningsvis planeras utbildningsinsatser för att lyfta kunskapsnivån kring psykisk ohälsa vilka ska erbjudas medarbetare på samtliga vårdcentraler i länet. Därtill ska medel fördelas utifrån antal listade för att respektive vårdcentral ska kunna göra förstärkningar av lämpliga resurser som krävs i arbetet med psykisk ohälsa. Det kan vara psykolog, PTP, vårdsamordnare, rehabkoordinator eller kurator. Användningen av statsbidraget ska återspeglas till Hälsovalsenheten för att kunna göra en återspeglning från regionen till Socialstyrelsen efter årets slut.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

I enlighet med de instruktioner som följer med statsbidraget ska jämställdhetsperspektivet, särskilt det jämställdhetspolitiska delmålet om jämställd hälsa, barnrättsperspektivet och funktionshindersperspektivet beaktas.

Ekonomiska konsekvenser

Av regeringens satsning på 500 miljoner kronor år 2025 fördelas 496 miljoner kronor till regionerna. Medelsfördelningen till regionerna baseras på befolkningsmängd, i enlighet med data från Statistiska centralbyrån per den 1 november 2024. Det innebär att Region Örebro läns andel är 2,9 procent eller 14,5 miljoner kronor. Regeringen beräknar att 400 miljoner kronor per år kommer att avsättas för ändamålet under 2026 respektive 2027, under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget.

Uppföljning

Regionernas redovisning av medel ska ske senast det datum som Socialstyrelsen bestämmer. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas till Socialstyrelsen senast den 31 mars 2026. Inför denna

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Ingrid Domberg

Sammanträdesdatum
2025-05-26

FöredragningsPM
Dnr: 25RS2495

uppföljning behöver därför vårdcentralerna redovisa vilka åtgärder som har utförts med stöd av utfördelat statsbidrag.

Beslutsunderlag

Föredragningspm Regionstyrelsens arbetsutskott Fördelning av statsbidrag till regionerna för att stärka och utveckla primärvårdens arbete med psykisk ohälsa

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:

Regionstyrelsen